

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrasats 10 céntims.

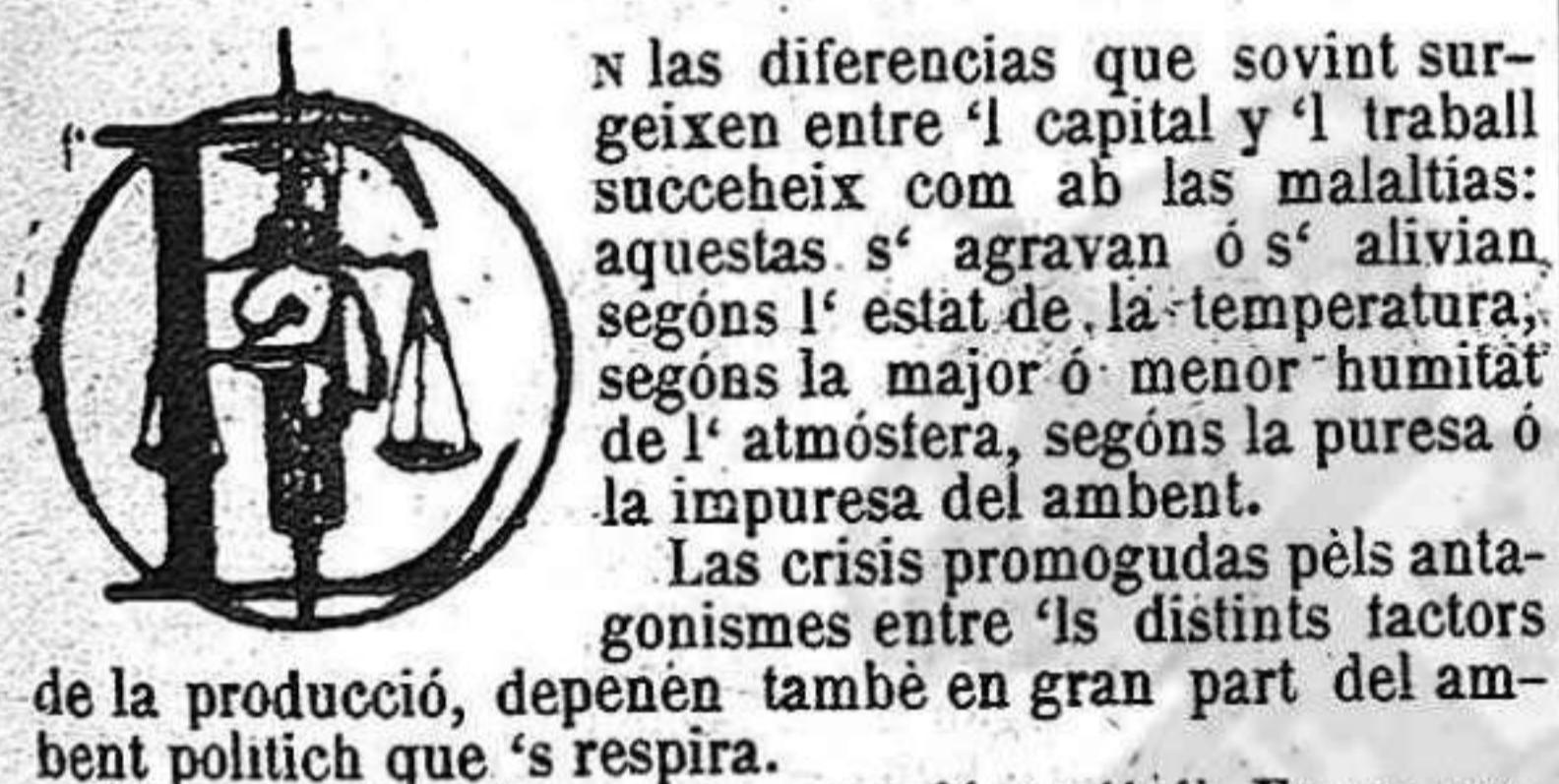
ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

SOBRE LO DE MANRESA.

CONSIDERACIÓNS.

N las diferencies que sovint surgen entre 'l capital y 'l traball succeeix com ab las malaltias: aquelles s' agravan ó s' alivian, segons l' estat de la temperatura, segons la major ó menor humitat de l' atmosfera, segons la pureza ó la impuresa del ambient.

Las crisis promogudes pels antagonismes entre 'ls distints factors de la producció, depenen també en gran part del ambient politich que 's respira.

En un ambient liberal la curació es fàcil. En un ambient conservador s' envenenan sempre.

La crisis de Manresa de abril últim van resoldrela les autoritats liberals à satisfacció de tots, servint de intermediaries entre 'ls interessos en pugna. Llament asperges, concordant voluntats, fent lo que fa un bon pare quan se proposa restablir la pau dintre de una família dividida.

En canvi la crisis actual surgida en plè domini conservador, amenassa prolongarse indefinidament, causant disgustos en gran. Las autoritats conservadoras s' absoten de tota intervenció amistosa. Imitant à Pons Piñat, diuen que se 'n rentan las mans.

Diu lo gòvern conservador:

—A mi no m' expliquéu res: jo no sé, ni m' importa saber qui té rahó ni qui té culpa en la qüestió que ventileu. Si teniu mals-de-cap, passeu-vos'e's. Pero aneu alerta à relliscar, que vigilo. Al primer que se separa del camí recte 'l despàmpano.

Ni més, ni meus.

Prenguin nota de això las classes treballadores y fas-sinse càrrec de la diferencia que hi ha entre un gòvern liberal y un gòvern reaccionari.

Y á pesar de tot, ara com sempre, la sensatés de las classes obreras manresanes es exemplar.

Lluytan en nom del companyerisme y en favor del principi de associació ab un valor y una constància admirables, sense que ni 'l més petit excés puga tirar-se's en cara.

Fins ara no han sortit de las filas obreras los tiros de Sant Joan de Vilatorrada ni res que s' hi sembli. Fins ara no sabem que s' haja exercit la més minima coacció sobre 'ls que bonament volguessen treballar.

Proba de això, es que dilluns s' obriren totas las fàbrics à Manresa, creguts los industrials de que 'l 80 per cent al menos dels treballadors acudirian à la feyna,

donant per bén despedits als comissionats de las associacions obreras. Los fabricants s' enganyaven: sols dos ó tres dotzenas de donas, en sa major part emparentades ab los majordòms, respondieren al reclam de la campana. La forsa pública recorria 'ls carrers per evitar coacciós y amenassas. No tingué ocasió de reprimirne la més mínima. Los obrers deixaren de sortir de sus casas.

De manera que 'l esperit de resistencia es espontàneo. Ni tenint la fam y la miseria per única perspectiva pensem en cedir, tan imposats están del agravio que s' ha dirigit á sa dignitat de obrers associats.

En sus reunions no hi ha més que una veu per proclamar la resistencia á tota costa, y las donas, las primeiras que sufreixen las tristes conseqüencias qu' experimenta la familia sense pà, son las més entusiastas, las més decididas, las més resoltas en contra de tota idea de capitulació.

La classe obrera manresana ofereix 'l aspecte de un exèrcit sitiat per fam, y preferint la mort á la deshonra.

No hi ha que contar ab 'l interventió amistosa de las autoritats conservadoras.

Pero á falta del auxili de las autoritats, existeix una forsa poderosa, y aquesta está tota entera marcadaamentà favor dels que tan injustament se veuen vexats y oprimits. Me refereixo á la forsa de la opinió pública.

La opinió pública ha vist indignada que apenas constituit lo govern conservador, los fabricants de Manresa despedit tots à una als comissionats de las associacions obreras, donant á la sufrida classe treballadora una indigna bofetada. L' opinió pública comprén que de aquí y solzament de aqui deriva 'l actual conflicte, y 's dol vivament de la intemperancia de aquells fabricants.

La opinió pública ha vist ab escàndoi lo ocorregut en la fàbrica de Palà, situada entre Cardona y Suria, ahont s' exigi als obrers la presentació de las llibretas d' associats, per esqueixarlas, baix pena de perdre la colocació. L' opinió pública s' ha irritat molt justament de que 'ls que no cediren á tan absurdia exigència siguessen expulsats punt en blanch, no sols de las fàbricas, sino de las casetas que ocupavan en la colònia, sense respectar siquiera á un pobre impedit, que fou tirat al carrer de la manera més cruel é inhumana.

Y 'l opinió pública està en lo cas de fer efectius los seus sentiments en pró dels treballadors de aquella marca.

Ja 'ls gremis de Manresa, la representació més genuina de la classe mitja, han comensat á donar 'l exemple, proporcionant aliments als obrers necessitats. ¿Se vol una prova més manifesta de las simpatias de la verdadera classe mitja en pró de la classe proletaria, víctima del feudalisme de alguns fabricants?

Nosaltres sols desitjém que aquest exemple de humanitat trobi imitadors en tot Catalunya: que tothom, richs y pobres, envihi 'l seu óbol als desgraciats treballadors manresans, que lluytan avuy no per aumentar són salari, sino per mantenir lo que 'l home té de més respectable, la seva dignitat.

Així, tal vegada, podrán evitarse 'ls horrors de un paro general, que tants conflictes produhiria; y 'ls fabricants de Manresa, únichs promovedors del estat lamentable de aquella població, mudaran de parer, si

veuen que tot Catalunya 's posa al costat de las sèves víctimas, no ab la boca, sino ab 'lo cor y ab la butxaca. Las victorias de la opinió, sols així se guanyan.

P. K.

NOTA IMPORTANT.

Correjam las probas de aquest article destinat al present número, qual confecció, en virtut de la festa del divendres y de la gran tirada que fà la CAMPANA hem hagut de anticipar, quan hem vist que la huelga de Manresa, ha pres proporcions extenents a altres punts de Catalunya y principalment al Plà de Barcelona.

La actitud de las autoritats conservadoras nos imposa certa cautela, y per otra part la falta de temps no 'ns consen, com desitjariam, extenents en consideracions sobre 'ls actuals successos, en la nova forma en que 's presentan.

PINIÓNS de 'n Cánovas sobre las eleccions espanyolas:

«Lo govern tindrà sempre majoria en las eleccions y obtindrà 'ls resultats que vulga.

»Per això durant lo reynat de Alfonso XII, aquest principi tingué sempre 'l ferm propòsit de deixar als partits liberals y conservadors succeir en lo poder cada tres ó quatre anys.»

Ab aquestas paraules lo Mónstruo comensa ja á ensenyar las ungles per lo que respecta á las primeras eleccions per sufragi.

Lo govern tindrà sempre majoria.

Està bé. Pero consti que 'l pais si li falsifican lo vot, tindrà sempre pitos á punt; pitos legítims y ruidosos.

Y molts cops darrera dels huracáns, venen las tempestats que tot ho trinxan.

La reyna regent estava empenyada en concedir 'l indulgent à Higinia Balaguer. Pero en Cánovas se mostrá reluat à que 'l indulgent no sigués concedit.

Resultat: que la reyna regent pensa una cosa y en Cánovas un'altra: que la reyna regent té un desitj vehement y en Cánovas s' empênya en contrariarlo.

A dreta lley, en Cánovas devia presentar la dimissió.

Lo pais hauria dit:—S' ha entrabancat ab lo patibul y ha caygut de bigotis.

Consti que ab menos motiu va caure en Sagasta.

Ara bù: produhida la crisi per la qüestió concreta de la Higinia Balaguer, era precis buscar una persona que s' encarregués de constituir ministeri.

Y aquesta estava ben indicada: no podia ser altre que un personatje que fa temps que busca ser ministre, y

que precisament es qui més s'ha interessat en favor de aquella desventurada.

En bona doctrina constitucional, al caure en Cánovas, havia de pujar en Romero Robledo.

Tot això sembla una mica extravagant; però per extravagant que sembli tot això es altament constitucional.

En Martos ha publicat un manifest.

Y Espanya en massa ha dit:

—Mala guanyada tinta!

Alguns periódichs l'han insertat; però ningú l'ha llegit.

—Qui fa cas de D. Cristino?

A pesar de tot, lo manifest conté una afirmació preciosa.

Don Cristino espera que 'ls conservadors governin tot lo temps que pugan, que 's divorceixin molt, que menjin mentres los hi capiga la gasofia... En Martos estarà à punt y quan se trobin cansals ell se seura à taula.

—Després dels conservadors—diu—entro jo

Se resigna à escurá 'ls plats,
y no nota l' infelis
que quan los haurán deixats
no hi quedará ni 'l barnís.

En los successos de Manresa continua juganthi la mà dels conservadors manresans. Ells han promogut lo conflicte, ellls lo sostenen à tota costa, ellls esperan tocar-ne l'últim resultat.

L'últim resultat que ambicionan es la vara d'arcade de aquella ciutat.

Los conservadors son així: encare no veuen un objecte que té la forma de bastó, ja las mans se 'ls n' hi van.

—Don Antón, quan combatia à la situació liberal, deya en lo Congrés:

—Hi ha que ser francament proteccionista ó francament libre-cambista...

Fa tan sols quinze días que menja y ja tota aqueixa franquesa econòmica s'ha evaporat com l'espuma de una gaseosa:

—Un correspolson extranger va ficarli 'ls dits à la boca, y l'home va cantar desseguida.

—Va dir qu'empendria las qüestions econòmicas ab disposicions proteccionistas moderadas.

Y després de retraire alló de la agricultura y de la ganaderia, va afegir:

—No anirém tan lluny com los proteccionistes intransigents...

Y com si això sigués poch, deixá anar aquest petardo final:

—Jo mateix, personalment, soch favorable à la renovació dels tractats de comers...

Lo de sempre.

Quan s'es abaixa: —Proteccionistas: aguantéume l'escala que vull pujar.

Quan s'es a dalt, puntada de peu à l'escala, y aquesta cau sobre las costelles dels que l'aguantaven.

—Ah mónstruo, mónstruo, y qué n'has de fer de desgracias si 'l sufragi universal no t'engabia!

La Pardo Bazán té idees reaccionaries; pero davant del espectacle horrorós del patíbul, parla 'l cor y callan las preocupacions.

La execució de la Higinia Balaguer ha inspirat à la distingida escriptora un florèt de pensaments, que mereixen ser escrits en lletras d'or. Destaquem un, y quedí consignat en nostras republicanes columnas.

—Hermosissima y poética es la prerrogativa de indult. ¿Per qué no havia de permetre la societat en massa un goig regi: 'l de indultar de una sola vegada als reos y butxins futurs? ¿Quina afirmació millor de la soberanía nacional?

—Todo se andrà, D.ª Emilia, todo se andrà!

A Valencia hi ha conservadors de dos menes, conservadors rivals, y D. Anton en lloc de decidir-se pels uns ó pels altres, ventra puntada de peu als de la dreta y castanya als de l'esquerra, tranyentse's del davant a fàstichs.

Aixis tracta 'l mónstruo als seus amichs.

Ara no més falta que aquests imitin als noys quan fan pedradas y 's veuen perseguits pels municipals. Ara no més falta que 'ls conservadors de Valencia s'ueixin y girin los mandróns contra 'l mónstruo.

Ha comensat à veure la llum un senmanari titulat *La Escoba*.

—Benvingut siga, y sols li desitjém que traballi farsa, que si ha d'escombrar tot lo que sobra, no ha de fal·tarli feyna!

Al cäure 'ls conservadors ab motiu de la mort de Alfonso XII, en Romero Robledo va separarse d'ells. Desparada la taula, perdut l'amich.

Han tornat à pujar, y en Romero Robledo, qu'ha estat cinch anys olorant à totes las cuynas, torna à arrimarse als conservadors. Parada la taula, cobrat l'amich.

La benevolència del pollastre d'Antequera no resideix en la sèva conciencia, sino en lo seu pap.

CARTAS DE FORA. —Passava un vehí de Cherta pèl carrer, y en sentit oposat venia l'arcalde sense portar cap insignia. L'autoritat va donarli una mirada, com volent dir que 'l vehí li faltava ab alguna cosa. Pochs moments després lo vehí entrava à la secretaria del Ajuntament per un assumptu particular, y l'arcalde que viu à la casa del davant hi anà també, exclamant: —Vamos à veure, com es que no m'ha salutat sabent que jo soch la primera autoritat? —Lo vehí va respondreli que tampoc l'arcalde 'l saludava à n'ell, per qual motiu procurava pagar-lo ab la mateixa moneda —L'arcalde llavors preguntà al secretari quina pena hi havia pèl vehí que deixés de salutar à la primera autoritat Naturalment, com no hi ha cap lley que obligui à semblant cosa, la pena qu'la paga es l'autoritat infatuada que t'ls propòsits abriga —Serà precis que l'arcalde de Cherta, quan surti al carrer, se penji un ròtol al coll que diga: —Jo soch l'arcalde: saludeume.

Mossén Antón Ulleres, de Isona, digué desde 'l peu del altar que havia rebut una carta de Roma diuent que tots los feligresos de la vila devien donarli la firma per trasladar à Sant Josep, patró de la Iglesia al puesto de Sant Jaume, patró d'Espanya. Pero com los veïns de Isona no volen que el cel hi haja quimeras y consideran que Sant Jaume gasta caball y xarrasca y podrà fer una barrabassada, van abstenerse de anar à la sagristia à donar la firma, per lo que envia a Mossén Perico y a Mossén Besó, per las casas à recullirlas. Algún mal pensat suposa que no s'tracta d'enviarlas à Roma sino à Madrid, per felicitar à n'en Cánovas, de qui Mossén Antón Ulleres es admirador y tocayo.

Nos escriuhen del Vendrell: «Per haverse efectuat aquest dia dos ó tres robos d'escassa importància. l'alférez de la guardia civil que devia rebre ordres excitantlo à que no sigués dormilega agafa à tort y à dret, fins à persones de reconeguda honradés en tota la extensió de la pàrula. Es molt trist qu' en aquest assumptu delicat no 's vaja ab una mica de cuidado, perque si b'als dos días, los innocents son posats en llibertat, ningú 'ls treu lo disgust, ni 'ls indemnisa dels perjudicis qu' experimentan »

Sortirà à primers de la pròxima setmana:

QUINZE DIAS Á LA LLUNA

GATADA SEMI-SERIA, EN VERS

PER C. GUMÀ

— Ab ilustracions de M. MOLINÉ —

PREU: DOS RALETS!

LO TUTOR.

OBRE Cánovas! A pesar de lo anti-pàtich que m' es, lo compadeixo.

Està ja fora de duple que en Martinez Campos li imposa la lley y 'l fa hallar com vol.

— Y m'irin que haver de ballar à las órdres de don Arseni...

Al principi la tutela del senyor Martinez Campos era simplement empleomática, s'reduísa à demanarli pa y provisións pels seus amichs.

En la formació de ministeri ya dirli:

— Vull que 'm fassi minstre à n'en Fabié, al duch de Teutau y al simpàtic Beranger. Vull que dongui una embaiçada à fulano, una direcció à sutano y un plat de fideus à mengano. Vull tants y quants empleos de mènos importància, y vull tal y tal cosa.

Y en Cánovas va donarli tot, més que per gust de complairel, per tréuressel del davant.

Pero ara la malaltia s'ha agravat de tal manera, que la tutela de don Arseni arriba à ferse inaguantable.

Lo monstruo no té un moment libre y felis. A cada dos per tres se li apareix en Martinez Campos ab una xeringa nova.

— Don Antón —diu— 'm sembla que la prepmsa liberal està molt solviantada.

— Solí qué?

— Viantada. S' permet frasses inconvenients sobre lo més respectable y sagrat. Figuris que avuy un periódich s'occupa de mí y tracta de posarme en ridícul.

— De veras?

— Sí senyor, s'atreveix à dir que 'ls colls postissos que jo gasto son passats de moda... No hi hauria manera de obligarlos à ser més prudents?

— ¡Heme! A no ser que afusellessim à un parell de periodistas... La prempsa ja se sab: no respecta cel ni terra.

— Que no respecti 'l cel, santo y bueno; pero faltar-me al respecte à mí! Això es horrorós!

— Altras vegades las emprén ab la marxa política del govern.

— Qu'en Silvela es massa liberal, que 'l ministeri no es prou enèrgich, que hi ha ministres que conversan ab persones tocades de democracia...

En Cánovas fa 'l cor fort y procura tenir paciencia, per no etjegarho tot à fregar.

Aquesta actitud envalentona al héroe de Sagunto, y li dona ànims per extender més y més la sèva fiscalisació.

Ja no s'limita à mirar lo que fan los ministres; s'atreveix fins à examinar lo que portan.

— Extranyo molt —diu à n' en Cánovas —que fulano s'deixi lutxana. ¿Que no ho sab que això fa molt radical?

— Es que 'l metje li ha receptat per la salut.

— Ademés hi observat que hi ha un ministre que no 's limpia mai las botas.

— Procurarém esmenarho.

Aburrít d'aquesta continua ingerencia del príncep de la malicia, don Antón va tenir la felis ocurrencia de enviarlo dissimuladament à passeig.

— Sab qué pensava? —va dirli un dia: —que seria molt convenient que vosté anés à Filipinas de capitá general.

— No prediqui més: no lograrà embarcarme; tinc massa feyna aquí.

En Cánovas va baixar lo cap y va desistir de la idea. Això va acabar de engrescar al home del llorón, fins al extrem de que actualment lo tutor del govern ja s'fica absolutament en tot.

— Ay ay —diu devegadas, mirantse à n' en Cánovas: —com es que porta aquesta hermilla tan extremada y plena de floretes?

— Psé! Donchs à mí m' agrada

— Pues a mí no. Ja se la está trayent...

— Pero es que...

— Basta: menys replicar. Fora aquesta hermilla.

Y en Cánovas, si no vol tenir un disgust, ha de cedir.

Pero la embestida séria va ser aquest dia. Don Antón havia escrit uns versos y 'ls llegia no sé à quin académich.

— Aquests versos —va dir don Arseni, que també 's escolta —son un bunyol.

— Y ara! —exclamà 'l Monstruo, que en aquest renglo no admet brometa.

— No hi ha y ara que hi valga: son un bunyol. Cuidado que 'torni à fer may més.

Ahir diu que va obligar à n' en Cánovas à deixarse pan y toros.

— Qué li farà fer demà?

Es capás, si li passa pèl cap, de volguelo fer mirar dret.

FANTÀSTICH.

BANDERÍ D'ENGANXE.

I.

— Ab quin brillo mou la ploma don Cristino, 'l ressellat!

— Cóm exprém la sèva clepsa per trassà ab frasses brillants l'incomparable programa del partit que va à formar!

— Serà lo més democràtic, reformista y liberal

— que hi haurà sobre la terra:

— procurarà anà endavant

— sense apresurarse gaire.

— y al sé al poder, cuydarà

— de canviar l'escut d'Espanya;

— trayent los lleons rampants,

— la magranà y las torretas,

— y en son lloc hi posarà

— dos bunyols y dues barras.

— com emblemas nacionals

— —Bravol! —diu després d'un rato de llegirlo: —crech que està més b' del que 's necessita:

me sembla qu' es un bon am.

Crida al criat, que en l' altre quart respatlla ab verdadé afany

las mil diverses casacases

que don Cristino ha portat,

y li diu: —Està ja llena la bandera —Mitj'hora hā.

— Hi han pintat ab lletras negras

— lo lletrero que 't vaig dar

que diu *Banderí d'enganche*?

— Tot està com ha manat

— Pues tè, posa aquest programa

al carré à prop del portal,

— y penja la gran bandera

— al balcó del mitj, cuydant</

groc y de color de mosca.
Los catorze visitants
no son res més que gitans
de lo més monumental
que s' haja vist sobre l' mapa.
—Qué! —diu cridant: —qui 'ls ha dat
permís per entrà aquí? —Miri
—respon un; —l' avis que hi há
clavat á la seva porta.
Solicitem formar part
del partit que vosté funda.
—Gitanos en ell? —Oh cá!
—No? —respon lo cap-de-colla: —
Pues si no hi deixa ingressar
gent de la nostra família,
qué 'n tindrà pochs de soldats!
Lo quí fa una gitanada,
tan solzament pot contar
ab lo concurs dels gitanos.
—No 'ns accepta? Pues, veurá;
quedis sol y divorceixis...
y guardis ben apuntat
lo consell que vaig à darli:
Si té ganas de formar
un partit pél seu us propi,
vaja á la Xina, que allá
no 'l coneixen, y es possible
que algú 's deixi engatussar.—
La gitanada 's retira,
don Cristino 's grata 'l cap,
y ab cara de prunas agres,
diu entre sí: —M' ha clavat!

C. GUAS.

LA PENA DE MORT.

HIGINIA Balaguer ha pagat lo deute
que tenia ab la justicia humana.
Dissape exhalá l'últim suspir sobre
l' patíbul, davant de una concurreda de més de 40,000 persones.
Hi hagué cargas de caballería, ma-
segaments y alguns ferits y desca-
labrats.

De les vuit del matí á dos quarts
de sis de la tarda permanesqué 'l
cadáver agarrotat á la vista del públich. Tenia la cara hor-
riblement amotada, la llengua fora de la boca: lo sol que
hi batia de plé li donava un aspecte tétrich: lo vent jugava
ab sos cabells, de manera que á certa distància sem-
blava que la difunta movia 'l cap.
Y tot Madrid desfilá davant del patíbul, empés no per la
compassió, no pèl desitj d' exemplaritat: mogut sols per la
curiositat, per l' afany de sensacions fortes.
¡Ditxosa pena de mort!

**

Higinia Balaguer, considerada com á única autora del
crim del carrer de Fuencarral, ha excitat la compassió de
tòthom. Los periódichs han omplert la major part de sus
columnas parlant d' ella. Han contat fil per randa lo que
deya, lo que feya, lo que menjava, las horas que dormia.
A la capella no va faltarli res: cor que vols, cor que des-
jus. Va dinar ab vaixella de plata, va atiparse de carmetlos
y llaminaduras, va experimentar lo que 'n diuhens consols
de la religió; caballers de la noblesa, convertits en germàns
de la Pau y la Caritat van ferla individua de no sé quinà
confraria: altres se disputavan sus deixas com si fossen las
reliquias de una santa. Ella mateixa digué qu' era més fe-
lissa que ningú porque se 'n anava al cel.

Y funcionava 'l telégrafo activament, febrosament, soli-
citant l' indult. Per l' indult de la Higinia se interessava
tòthom, y fins la reyna regent se mostrava inclinada á con-
cederlo, y l' hauria concedit á no ser en Cánovas.

Quinà exemplaritat pot oferir la pena de mort, quan se
presenta rodejada de tant regalo, de tantas atencions, de
tants consols? Lo criminal que 's troba en la situació de la
Higinia s' eleva. 's dignifica, se fa superior als demés ho-
mes. Un individu qualsevol que tingüera la mania de la
notorietat, deixaria apretarse 'l ganivet, sols per disfrutar
de tants obsequis y de uns medis tals de ferse célebre.

¡Es això lo que 's proposan los partidaris acerrius de la
imposició de la última pena!

**

La Higinia va morir carregant sobre la seva cómplice
Dolores Avila, tota la odiositat del crim. Coneixedora de las
cosas del món, va dir:

—La Dolores té 14,000 duros robats á ma senyora, y ab
una suma aixís, lo qu' es á presiri no hi està ni dos anys.

No obstant, la justicia humana havia determinat que la
Dolores Avila no era tant culpable com la Higinia. De con-
siderarla igualment culpable, en lloc dels 18 anys de pre-
siri, hauria sigut condemnada també al pal.

Donchs, ab tot y ser menos culpable, segóns los fallos de
la justicia, qui s' ha recordat d' ella per consolarla? Ningú
enterament. Las mateixas preses de la presó de donas, que
tingueren per la Higinia attachs histèrichs de compassió,
tractaven de matar á la Dolores, tant, que 'l director del
establiment tingüé de mudarla de calabosso per evitarli
una desgracia.

¿Qué significa això? ¿No excita més despreci la persona
que va á presidi que la que puja al patíbul? ¿No causa més
repugnancia y més aversió l' una que l' altra?

En lo present cas la morta moralment es la Dolores Avila:
la viva, la triunfant es la Higinia Balaguer.

Tot, gracias al patíbul.
Moralistas: penetréu de una vegada fins al fons de la
consciència dels homes que tals contràssentits patrocina, y
suprimiu de un cop lo desmoralizador espectacle de la pe-
na de mort!

P. DEL O.

l sortir Sagasta de Madrid, va te-
nir un despidó afectuós y entusi-
asta. Més de 5,000 persones l'
aclamaren, trasladantlo al vagó
en triunfo.
Això no més perque ha caygut
del ministeri.

Ara figurínse que un dia se fica
l tupe dintre del gorro frigi, se
'n va á l' estació del carril y pren billet per l' estació
de la República... Aquest dia 'l proclaman Déu.

D. Antón sosté que la pena de mort es l' única qu' es
exemplar.

No es veritat. Hi ha una pena més exemplar encara:
la de ser xiulat en públich, es à dir la *mort política*.

Y á pesar de tot, los que la sufreixen se 'n riuen y
tornan sempre á las andades.

Un dato curiós.

Per conmemorar la festa del 14 de juliol, á Paris sols,
van consumir 1.300,000 metros cubichs de gas.

Es à dir: una cantitat de gas suficient pera rodejar lo
globus terrestre ab una linea de metxeros colocats á 50
metros de distancia 'ls uns dels altres y cremant deu ho-
ras seguidas.

Està vist: no hi ha res que *donga més llum* que la
República.

Diuhens los conservadors que las próximas eleccions
serán molt *accidentadas*. Ja sé perquè ho diuhens. Per
lo següent:

Quan se las vejin perdudas
tindrán petaments de dents,
unas convulsions terribles,
y en fi, tindrán accidents.

Onze conservadors, tots los que hi ha á la província,
van anar á rebre al Sr. Mataró, al pendre possessió del
càrrec de governador de Girona.

Onze ó sigan vintidugues mans, á cinch dits cada una
110 ungles conservadors.

Ja n' hi ha prou per deixar á aquella província com
un Sant Llàtzer.

Un argument de D. Práxedes que no té retop.

«Quan jo governava, deya en Cánovas que la política
liberal comprometia á las institucions. Y á pesar de tot
lo primer que ha fet al pujar al govern ha sigut dir que
continuaría la política liberal.»

—Mónstruo: ¿no sents? ¿qué respóns á això que 'l diu
D. Práxedes?

Lo Mónstruo dóna una mirada de gayrell, se signa ab
lo dit lo forat de la manduca y barboteja:

—Ara no puch dir res: tinch la boca plena.

Sembala que á n' en Fabié la casaca de ministre li ve
molt ample. L' altre dia D. Antón va examinarlo.

—Vamos á veure, va dirli, ¿qué pensa fer per lo que
respecta á Cuba?

—Tinch pensaments trascendentalissims—respongué
l ministre apotecari—projectes en estudi que han de
produhir un gran efecte.

—¿Pot adelantar alguna de aquestas ideas?—va pre-
guntarli 'l Mónstruo.

—No hi ha cap inconvenient. Per comensar estich
preparant una real ordre, manant que 'ls negres s' em-
blanquin y que 'ls blanachs s' enmascarin. Ja veu que
això cambiará radicalment l' aspecte de aquella isla.

Lo general Jovellar va anar á despedir á n' en Sagasta
y dos días després acceptava un convit de 'n Cánovas.

No es extrany. Lo mateix general va contribuir a
preparar la batalla de Alcolea y alguns anys després
preparava 'l pronunciament de Sagunto.

Las anguilas, ja se sab,
relliscan com elles solas;
pero totas las anguilas
van á pará á la cassola.

S' ha donat ordre de que 's concedissen llicencias
temporals á un 15 per cent dels soldats que actualment
serveixen en las filas.

Qüestió de ranxo. Los conservadors venen afamats y
'l necessitan tot per ells.

En Dabán s' ha presentat á D. Antón, ab la pretensió
de que 'l admeti com á conservador, y vanagloriantse
de ser 'l heréu del general Cassola.

Sembala que 'l Mónstruo li ha respot:

—Bé, ja veurá, Sr. Dabán: de cassola ja 'n tenim. Lo
que 'ns falta es arrós per tots los que 'n demanan.

Un dels propòsits de 'n Sagasta es anar á Zaragoza á
pronunciar un discurs polítich.

Segona edició de aquellas manifestacions del any 88.
Perque encare que 'ls saragossans no toquin lo pito,
ningú podrá evitar que á D. Antón li xiulin las orellas.

A San Sebastián fa molt fret.

Sempre succeheix així. Lo fret se deixa sentir, ape-
nas los conservadors se posan á fer provisió de llenya.

L' ex-general Boulanger, cansat de corre aventuras,
sembla que té pensat dedicarse á las empresas agrícolas.
A tal efecte ha escrit á Paris demanant que li envihin lle-
vors para fer no sé quins ensaigs.

¿Vol escoltar un consell? Dediquis ab preferencia al
cultiu de las *carabassas*.

Jo tinch la seguretat que 'n treurá de molt hermosas.

La industria taponera está amenassada pels drets ex-
cessius que 'l govern nort americà projecta imposar al
suro elaborat.

Pobra industria espanyola! Los extrangers li tancan
las fronteras, mentres los governs del país la fan víctima
de la competencia mes desastrosa.

Los tapers podrán dir qu' entre 'ls uns y 'ls altres, l'
enviarán á ca 'n *Taps*.

De acudits graciosos no 'n tenen sols los capellans de
Catalunya. En un poble de Castilla un rector s' ha pres
pel seu comple una especie de loteria mística sumament
original. En aqueixa loteria en lloc de premis, se rifan
càstichs, de la següent manera.

Hi ha dos bombos: l' un ab lo nom de toutes las dévo-
tas, y l' altre ab paperets cargolats, que indican la peni-
tencia que cada una ha de cumplir.

La rifa consisteix en extreure un nom de la urna pri-
mera y 'l càstich corresponent de la segona.

A l' una li toca una part de rosari, à l' altre un dia de
dejuni, à la de més esllà un trisagi.

Y cosa rara! A las més jovenetas, més tendretas, més
vistosetas, dóna la casualitat que 'ls toca sempre lo mateix:
anar tres nits seguidas á la rectoria á fer exercicis espirituals ab lo rector.

¡Alsa, illop!

▲ LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—Ar-ma-ri.
2. ANAGRAMA.—Oli-Liò.
3. TRENCÀ-CLOSCAS.—Lo primer amor.
4. GEROGLÍFIC.—Entre dents passan los aliments.

Han endavinat las 4 solucions R. Pentinadora, Antón
dels porchs y Pau Cirilo; n' han endavinadas 3 Un Cicatero
y Pau Guerra; 2 Cómich tronat; y 1 no més, Un man-
resá, Pal y trocas y Déu lo fèu.

*Suscripció á favor dels obrers de las Tres classes
de vapor, sense feyna.*

Pessetas.	SEMA ANTERIOR.	15'90
Juan Juliá.	1	
J. B. (Espirista).	5	
A. A.	2'50	
Juan Victori.	2	
Miquel Ferré.	2	
F. A., de Tarrasa.	1	
J. G., de Tarrasa.	0'50	
Total.	29'90	

(Continúa oberta la suscripció.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans P. Salabert, Llangosta, Anton dels porchs, Pere Ses-
quitlla, J. Satsoc, Prudència, J. Ribas, J. Sicart, H. y Candeler,
Una florista y Escuela retirat: —Lo que 'ns envian aquesta setmana
no fa per casa.

Clutada Aguilera: De las composiciones en vers 'n' aniran dos:
la prosa conté una idea que la aprofitaré.—Jaume Piquer: Publi-
caré la poesia y gràcies per haverla enviada.—Autor de *Fets de
un sabater*: Aquestes coses no's portan als periódichs; si poden
probarse, s' envian al jutje.—Dr. Tranquil: Per publicaré haura de
corretjirse: si ho fei, vosté mateix trayent los ripis que hi ha, mi-
llor.—J. Aran y Gaya: Li agrahim l' advertència; però constí que
nosaltres no demanem la fé de batisme a cap de nostres collabora-
tors.—Xanigots: Los versos van bé, com també molta part de lo que
'ns remet. Vosté s' ha tornat mico fent lo trencà clúscas: a nosaltres
comprobant 'ns ha succehit lo mateix y no 'n hem tret l' ay-
gua clara.—Ll. Millà: L' article està molt bé y li agrahim.—E.
Martí Giol: Ab lo de vosté 'l lector se posaria massa trist.—Arnau:
En lo seu hi ha coses molt apòstafables; pero tot plegat es tan llarg
y tan difús!... De las cantarella no' aprofitaré algunes.—J. Al-
dern: Tant la poesia com la majoria dels epigramas s' insertarán.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatre, 21 y 22.

LA COMEDIA POLÍTICA.

Los que més contents estan de la vinguda del Mónstruo.

De cert tractes ne venen cert tractats.

La institutriz.

Un drapaire que busca material pèl seu partit.

—Me llaman veleta... y soy Beranger.
(Única manera de ocupar posicions elevadas.)

D'e apotecari à ministre. ¡No 'n farà pochs de pegats!

A qui Déu no dona fills, la gana li dona companys.